

Raport de activitate al Institutului de Economie Agrară pentru anul 2017

1. Domenii strategice, direcții prioritare și teme de cercetare

Institutul de Economie Agrară (IEA) este o organizație de cercetare științifică cu personalitate juridică, parte componentă a Institutului Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" (INCE). Activitatea de cercetare a IEA are codul 53 conform clasificării UNESCO și codul 7220 conform clasificării CAEN.

Lucrările de cercetare realizate în anul 2017 în IEA s-au înscris în temele aprobate prin *Planul de cercetare al INCE pentru anul 2017*, elaborat în conformitate cu domeniile strategice și direcțiile prioritare incluse în "Strategia cercetării științifice în Academia Română 2014-2020", în cadrul *Domeniului strategic 6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)*.

Subsumate *Direcției prioritare 6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România*, IEA a coordonat patru teme de cercetare, în cadrul cărora au fost realizate **24 lucrări** de cercetare, enumerate în continuare.

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.1. Cercetări privind fundamentarea regionalizării și a dezvoltării locale în România (coord. acad. Păun Ion Otiman):

- Păun Ion Otiman - *Cercetări privind fundamentarea regionalizării și a dezvoltării locale în România*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.2: Abordări regionale și locale ale filierelor agroalimentare (coord. dr. Cecilia Alexandri și dr. Iuliana Ionel):

- Cecilia Alexandri, Corina Sâman – *Impactul prețurilor agricole mondiale asupra piețelor agricole din unele țări central și est-europene. Studiu de caz pe Bulgaria, Polonia și România*
- Mihaela Kruzslícka - *Abordări regionale și locale ale filierei cerealelor în România*
- Viorica Gavrilă - *Filiera fructelor. Evoluții și tendințe în contextul pieței comune*
- Diana-Maria Drigă - *Impactul aderării României la Uniunea Europeană asupra filierei legumelor în profil regional*
- Daniela Giurca – *Viitorul Politicii Agricole Comune după Brexit – între așteptări și realități pentru viitorul agriculturii și mediului rural din România*
- Mariana Grodea - *Impactul aderării României la Uniunea Europeană asupra filierei cărnii de bovine și a laptelui de vacă, în profil regional*
- Ionel Iuliana – *Impactul aderării la Uniunea Europeană asupra filierei cărnii de porc – o abordare regională*
- Lucian Luca – *Evoluții ale pieței funciare din România după aderarea la Uniunea Europeană*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.4: Modele teritoriale ale dezvoltării rurale durabile (coord. dr. Marioara Rusu):

- Elena Sima - *Dezvoltarea și promovarea așezărilor rurale dobrogeane cu potențial turistic*

- Lorena Chițea – *Gospodăria rurală și dezvoltarea socială și economia spațiului rural: o abordare teoretică și metodologică*
- Mihai Alexandru Chițea – *Forța de muncă din România în profil regional – repere definitorii postaderare*
- Sorinel Ionel Bucur - *Spațiul rural al Regiunii Sud-Muntenia - modele și alternative de dezvoltare durabilă*
- Dan-Marius Voicilaș - *Evaluarea economiei rurale prin prisma investițiilor străine directe*
- Elisabeta Roșu - *Influența factorilor de mediu în dezvoltarea rurală în perimetrele irigate. Studiu de caz: județul Brăila*
- Marioara Rusu – *Implementarea politicii de dezvoltare rurală în România – abordări teritoriale*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.6: Criterii de competitivitate și direcții de dezvoltare durabilă în exploatarea agricolă (coord. dr. Camelia Gavrilescu):

- Camelia Gavrilescu - *Comerțul internațional cu produse agroalimentare al României și noilor state membre în perioada post-aderare – o analiză comparativă*
- Mirela-Adriana Rusali - *Studiu asupra competitivității industriei alimentare din România, în context european*
- Crina Turtoi - *Schimbări structurale în utilizarea terenului agricol în România*
- Cristian Kevorchian, Gheorghe Hurduzeu - *Reziliență probabilistă versus evaluarea hazardului și riscului de producție*
- Nicole-Livia Petculescu - *Agricultura ecologică – evoluție și dinamică în România*
- Anca Dinu-Izvoranu - *Crizele financiare și agricultura României*
- Corina Dinculescu - *Profilul tinerilor din spațiul rural*
- Vergina Chirițescu - *Rolul Grupurilor de Acțiune Locală în dezvoltarea durabilă a exploatarea agricolă și protejarea mediului înconjurător în România*

În cadrul *Direcției prioritare 6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice. Centenar România 1918-2018*, IEA a coordonat o temă de cercetare, materializată prin finanțarea a **4 lucrări**, după cum urmează.

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.11.6: Agricultura României 1918-2018 (coord. dr. Florian Violeta, dr. Camelia Gavrilescu, dr. Monica Tudor):

- Violeta Florian – *Reforme agrare – paradigme ale modernizării rurale, 1918-2018*
- Monica Mihaela Tudor – *Agricultura României – dependența de trecut sau reziliență economico-socială?*
- Camelia Gavrilescu - *Exploatarea de dimensiuni mari, medii și mici – coexistență și complementaritate în ultimul secol*
- Camelia Toma - *Un secol de fiscalitate în agricultură, partea I: Perioada 1990-2016*

2. Resurse umane

În IEA, în anul 2017 și-au desfășurat activitatea un număr de 20 de cercetători cu normă întreagă și 6 cercetători cu jumătate de normă, care formează personalul de cercetare atestat (23 de posturi). Dintre aceștia, 22 sunt doctori, iar 5 au urmat programe postdoctorale, unul fiind conducător de doctorat. Personalul de cercetare neatestat cuprinde doi asistenți de cercetare cu

normă întreagă, care sunt doctoranzi, și unul cu jumătate de normă. Numărul total al doctoranzilor din IEA a fost de 6 la sfârșitul anului 2017.

3. Activitate de formare a tinerilor cercetători

Prof. univ. Gheorghe Hurduzeu a îndrumat 11 doctoranzi în cadrul școlii doctorale "Economie și afaceri internaționale" de la ASE. Acad. Păun Ion Otîman a îndrumat 2 cercetători postdoctorali.

4. Infrastructură de cercetare nouă

Nu e cazul.

5. Rezultatele cercetării desfășurate în anul 2017 (conform anexei)

6. Realizări excelente obținute în anul 2017

Cecilia Alexandri (coord.) – *Agricultura și spațiul rural: evaluări la 10 ani de la aderare*, Editura Academiei Române, București, 2017

Lucian Luca, Cecilia Alexandri, Bianca Păuna – „Demand for Food Diversity in Romania”, în *International Journal of Food and Beverage Manufacturing and Business Models*, Volume 2, Issue 1, January-June 2017, pp.44-55, IGI Global

Iuliana Ionel, Luca Lucian, Marioara Rusu, Alexandri Cecilia, Mariana Grodea - *Survey of the Arable Farming Sector in Romania*, raport pentru Ambasada Olandei în România

Participarea activă la Consultarea Modernizarea și simplificarea politicii agricole comune (PAC), prin includerea a 3 cercetători din IEA (**Cecilia Alexandri, Lucian Luca, Camelia Gavrilesu**) în Grupul de lucru tehnic pentru pregătirea sectorului agricol românesc în contextul modernizării și simplificării politicii agricole comune (PAC), constituit la MADR, care a elaborat Viziunea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din România privind PAC după 2020. De asemenea, IEA a prezentat direct CE propriul punct de vedere privind reforma PAC. În plus, peste 10 cercetători au trimis individual puncte de vedere.

7. Premii internaționale/naționale, ale Academiei Române obținute de către cercetători

8. Cooperări științifice naționale și internaționale, inclusiv în cadrul proiectelor (cu menționarea numărului proiectului și a partenerilor); vizitatori din străinătate

- Acord privind cooperarea științifică dintre IEA și Institute of Regional Researches – National Academy for Science From Ukraine (IRR-NASU) Lvov (2014-2017).
- Acord privind cooperarea științifică dintre IEA și IEF Kiev pentru perioada 2014- 2017, semnat la București și Kiev la 29.11.2013 sub nr. 936/29.11.2013.
- Acord privind cooperarea științifică dintre IEA și INCE Chișinău (2015-2019).
- Acord de cooperare științifică cu University of Kragujevac, Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjačka Banja, Serbia.
- Acord privind cooperarea științifică dintre IEA și IAE Sofia, Bulgaria, începând cu 2015.
- Proiect de cercetare bilateral Ucraina: Institutul de Cercetări Regionale M.I. Dolishniy al Academiei de Științe din Ucraina - Lvov (Proiect comun de cercetare RUP 2016-2017)

SUPER), Institutul de Economie și Prognoză al Academiei de Științe din Ucraina - Kiev, Universitatea Națională din Cernăuți „Yurii Fedkovici” - Cernăuți; 4 vizitatori.

- Proiect de cercetare bilateral Moldova: Institutul Național de Cercetări Economice (Proiect comun de cercetare SUPER 2016-2017).
- Proiect de cercetare bilateral România-Polonia 2016-2018, cu Institute of Rural and Agricultural Development (IRWIR PAN) al Academiei de Științe a Poloniei, “R&D expenditures for agriculture in the context of the EU policy of increasing competitiveness by transfer of knowledge”); **1 vizitator**.
- Proiect de cercetare bilateral România-Republica Moldova 2015-2020, cu Institutul Național de Cercetări Economice Chișinău al Academiei de Științe a Moldovei, „Economia agroalimentară în România și Republica Moldova – decalaje, evoluții, convergențe”; **3 vizitatori**.

9. Manifestări științifice organizate de IEA, participări ale cercetătorilor în comitete științifice sau cu lucrări la conferințe internaționale și naționale

Manifestări științifice organizate:

- Sesiunea științifică internațională *Cercetări de economie agrară și dezvoltare rurală* cu tema "Economia agroalimentară și dezvoltarea rurală din perspectiva integrării europene", organizată de IEA în colaborare cu IEA Belgrad, IEA Sofia, INCE Chișinău și ICEADR București, 13 decembrie 2017, București
- *Dezbaterea Raportului INRA referitor la reforma cercetării agricole din România*, organizată de IEA în colaborare cu Ambasada Franței în România, 9 iunie 2017, București
- 2nd International Scientific Conference "Tourism in function of development of the Republic of Serbia - Tourism product as a factor of competitiveness of the Serbian economy and experiences of other countries" organizată de Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjacka Banja (co-organizator IEA), 1-3 iunie 2017, Vrnjacka Banja, Serbia
- Sesiunea științifică româno-poloneză „R&D expenditures for agriculture in the context of the EU policy of increasing competitiveness by transfer of knowledge”, (co-organizator IEA), 8 decembrie 2017, Varșovia, Polonia

Participări ale cercetătorilor cu lucrări la conferințe internaționale și naționale: 96.

10. Granturi/proiecte câștigate în competiții naționale/europene

- Titlu proiect: *Exploring the future of global food and nutrition security* (FoodSecure), director Cecilia Alexandri, competiția PC7, finanțator Comisia Europeană și UEFISCDI, durata martie 2012 - februarie 2017, valoarea 98 mii euro, din care 5 mii euro pentru 2017.
- Titlu proiect: *COPERNICUS pentru un sistem national geospatial consultativ pentru perimetrele irigate* (GEOFARM), Violeta Florian (coord.), durata 2015-2017, competiția Infrastructura de bază COPERNICUS, finanțator UEFSCI, valoare 45.401 lei
- Titlu proiect: *Perception and evaluation of Regional and Cohesion Policies by Europeans and Identification with the values of Europe*, Responsabil proiect IEA (partener): Monica Mihaela Tudor, competiția : H2020, REFLECTIVE-3-2015: European cohesion, regional and urban policies and the perceptions of Europe, organismul finanțator: UE, durata 3 ani, valoare totală proiect 163 mii euro, din care 55 mii euro pentru 2017.

- Titlu proiect: *SURE-Farm - Towards SUsustainable and REsilient EU FARMing systems*, Camelia Gavrilescu – responsabil pentru partenerul IEA, competiția H2020, durata 2017-2021, valoare totală proiect 100 mii euro, din care 25 mii euro pentru 2017.
- Titlu proiect: *Tehnologie pentru utilizarea datelor Copernicus în scopul monitorizării dinamicii terenurilor agricole din România în contextul tranziției economice și a Politicii Agricole Comune*. Acronim: TEC-LAND, Mihai Alexandru Chițea (coord.), competiția: Programul de Cercetare-Dezvoltare-Inovare pentru Tehnologie Spațială și Cercetare Avansată - STAR 2016, organismul finanțator: Agenția Spațială Română – ROSA, durata: iulie 2017- octombrie 2018, valoarea totală (IEA): 116.000 lei, din care pentru anul 2017, de la bugetul de stat: 59.632 lei.

În 2017 IEA a participat cu 5 proiecte la competiția națională Proiecte Complexe (UEFISCDI), fără a câștiga vreunul. De asemenea a concurat cu 3 proiecte la competiția H2020; două proiecte au pierdut competiția, iar unul este în curs de evaluare (Marioara Rusu, LIFT – Low – Input Farming and Territories – Integrating Knowledge for Improving Ecosystem based Farming, H2020, SFS-29-2017, coord. INRA Franta).

Concluzii și propuneri

Activitatea de cercetare desfășurată în IEA are ca repere fundamentale: performanța instituțională; calitatea lucrărilor științifice; racordarea la fluxurile mondiale de idei; managementul performant al resurselor umane.

Principalele direcții de cercetare sunt axate pe: evaluări prospective ale locului și rolului sectorului agroalimentar în economia națională, studierea impactului Politicii Agricole Comune asupra veniturilor fermierilor, a structurilor agrare și a eficienței fermelor, evaluarea funcționării piețelor agricole, a filierelor și a stării securității alimentare; dinamica schimbărilor socio-economice în spațiul rural și implementarea modelelor instituționale necesare procesului de diseminare a practicilor de inovare socială.

Tematica de cercetare din acest an a urmărit complexitatea problematicii legate de economia agriculturii și a spațiului rural, concentrându-se în mod special pe evaluarea efectelor aplicării măsurilor din cadrul Politicii Agricole Comune asupra piețelor agricole și a competitivității produselor, asupra principalilor factori de producție (terenuri agricole și forța de muncă) și asupra stării spațiului rural din România, cu accente pe dimensiunea regională. O altă preocupare importantă a cercetătorilor a constituit-o, de asemenea, realizarea lucrărilor cuprinse în tematica referitoare la agricultura României 1918-2018, care materializează preocupările institutului la programul de cercetare privind “Centenarul România 1918-2018”.

În ceea ce privește preocupările pe termen mediu ale Consiliului Științific al IEA, ele se referă, în primul rând la îmbunătățirea structurii pe vârste a personalului de cercetare, prin angajarea de cercetători tineri și bine pregătiți pentru a înlocui pe cei care se vor pensiona în anii care vin. În acest sens, în anul 2017 au fost angajați doi tineri cercetători cu specializare economică. O propunere, pentru întinerirea și consolidarea resursei umane în cercetare, ar fi aceea de a suplimenta numărul de posturi pentru tinerii cercetători, deoarece institutul s-a redus consistent ca număr de cercetători, din 1990 până acum, fiind actualmente foarte mic în comparație cu institute similare din țările limitrofe, cum ar fi Bulgaria, Ungaria, Polonia.

O altă preocupare permanentă este legată de nevoia de atragere de proiecte finanțate din fonduri extrabugetare pentru a reînnoi rețeaua de computere, pentru a achiziționa licențele de software necesare, pentru a putea organiza/participa conferințe internaționale.

**Anexa
TABEL
cu rezultatele IEA în 2017**

	Resurse umane					Articole publicate			Cărți publicate			Premii		Citări ale lucrărilor anterioare în 2017	Conferințe organizate/coorganizate	Participări la conferințe	Raport de interes public
	Nr. cercet.	Cond. doct.	Dr.	Drd.	Post doc.	Reviste ISI străinătate	Reviste ISI România	Reviste România BDI	în străinătate	în EAR	în țară	în străinătate	în AR				
Institutul de Economie Agrară	23	1	22	17	7	9	2	50	9	6	4	0	0	128	4	96	5